

Zadání pro semináře z obecné části mezinárodního práva veřejného I

Ak. rok 2007/2008

Případ Al-Jedda

Odlisné postavení subjektu mezinárodního práva

Pan Al-Jedda, který má britské i iracké občanství, byl 10. října 2004 zatčen a uvezen britskými jednotkami v Iraku na základě podezření z členství v teroristické organizaci z účasti na teroristických aktivitách. Britské jednotky byly součástí mnohonárodnostních sil jednajících na základě, *inter alia*, rezoluce č. 1546 (2004) Rady bezpečnosti OSN. Rezoluce č. 1546 (2004) byla přijata podle kapitoly VII Charty OSN a autorizovala mnohonárodnostní síly k "použití všech dostupných prostředků za účelem udržení bezpečnosti a stability v Iraku v souladu s dopisy přiloženými k rezoluci." V jednom z přiložených dopisů (viz text níže) bylo uvedeno, že mnohonárodnostní síly jsou oprávněny k zadržení jednotlivce v případě, že je to "nutné z naliehavých bezpečnostních důvodů".

Pan Al-Jedda požádal ve Velké Británii o soudní přezkoumání zákonnosti detence britskými jednotkami v Iraku. Pan Al-Jedda namítal, že takovéto zbavení osobní svobody je porušením článku 5(1) Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách (Úmluva) recipované do britského práva prostřednictvím tzv. *Human Rights Act (1998)*.

Sněmovna lordů ve svém většinovém rozhodnutí uvedla, že britské jednotky nejednaly v rozhodné době pod záštitou OSN a nepodlehaly jejímu efektivnímu velení a kontrole, jejich jednání tudíž nelze OSN přičíst. Sněmovna lordů nicméně stanovila, že na základě článku 25 a 103 Charty OSN byla Velká Británie povinna pana Al-Jeddu zadržet v souladu s rezolucí č. 1546 (2004) Rady bezpečnosti OSN, bylo-li to nutné z bezpečnostních důvodů. Závazky z Charty OSN tudíž převážily nad závazky z Úmluvy. Lord Bingham však uvedl, že "práva zadržovaných osob na základě článku 5 Úmluvy musí být zabezpečena takovým způsobem, aby nedocházelo k jiným zásahům do osobní svobody než těm, které jsou nezbytné pro výkon detence." Stížnost pana Al-Jeddy byla v tomto směru Sněmovnou lordů zamítnuta, což neznamená, že by pan Al-Jedda nemohl v jiném řízení požádat o soudní přezkoumání doby a podmínek výkonu detence.

Otázky:

1. Uveďte rozdíly mezi subjektivitou jednotlivce, státu a mezinárodní organizace v mezinárodním právu.
2. Souhlasíte s tvrzením, že jednání britských jednotek jako součástí mnohonárodnostních sil v Iraku na základě rezoluce 1546 (2004) nebylo OSN přičitatelné? Zhodnotili byste situaci odlišně v případě jednání jednotek UNMIK nebo KFOR v Kosovu z hlediska přičitatelnosti OSN? Proč?
3. Jaka jsou kritéria přičitatelnosti jednání státu a/nebo mezinárodní organizací?

4. Jake jsou dusledky pricitatelnosti jednani mezinarodni organizaci namisto statu z hlediska prijatelnosti stiznosti Evropskym soudem pro lidska prava? Kdo muze byt smluvni stranou Umluvy?
5. Provedte vyklad clanku 103 Charty OSN a posudte, zda se vztahuje i na zavazky vyplyvajici z Umluvy. Nema Umluva jako specificky nastroj ochrany lidskych prav zvlastni postaveni mezi ostatnimi mezinarodnimi smlouvami? Porovnejte s odstavcem 35 v rozhodnuti Al-Jedda.
6. Jake znate zpusoby recepcie mezinarodniho prava do prava vnitrostatniho? Jaky zpusob recepcie je typicky pro Velkou Britanii? Jaky pro Ceskou republiku?

Povinná literatura:

- 1) MALENOVSKÝ, J., *Mezinárodní právo veřejné, jeho obecná část a poměr k vnitrostátnímu právu, zvláště k právu českému*, Brno, 2008.
- 2) Vytah rozhodnuti v pripadu Al-Jedda: *House of Lords: R (on the application of Al-Jedda) (FC) v. Secretary of State for Defence (December 12, 2007)*, International Law in Brief, ASIL.
<http://www.asil.org/ilib/2007/12/ilib071228.htm#j2>

Doporucena literatura:

- 1) Cele rozhodnuti v pripadu *Al-Jedda* (vlozeno v Isu).
- 2) *Behrami v. Francie, Saramati v. Francie, Nemecko a Norsko* (Application Nos. 71412/01 and 78166/01, May 2, 2007).
- 3) Koskeniemi, M.: The Fate of Public International Law: Between Technique and Politics, *Modern Law Review*, Vol. 70, January 2007, p. 6.
<http://www.blackwell-synergy.com/doi/pdf/10.1111/j.1468-2230.2006.00624.x?cookieSet=1>

Dokumenty:

- 1) Rezoluce Rady bezpecnosti OSN č. 1546 (2004).
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/381/16/PDF/N0438116.pdf?OpenElement>
- 2) Charta OSN 30/1947 Sb.

Rezoluce 1546 (2004):

*“Decides that the multinational force shall have **the authority to take all necessary measures** to contribute to the maintenance of security and stability in Iraq **in accordance with the letters annexed** to this resolution expressing, inter alia, the Iraqi request for the continued presence of the multinational force and setting out its tasks, including by preventing and deterring terrorism, so that, inter alia, the United Nations can fulfil its role in assisting the Iraqi people as outlined in paragraph seven above and the Iraqi people can implement freely and without intimidation the timetable and programme for the political process and benefit from reconstruction and rehabilitation activities.”*

Annex Text of letters from the Prime Minister of the Interim Government of Iraq Dr. Ayad Allawi and United States Secretary of State Colin L. Powell to the President of the Council, 5 June 2004:

*“These include activities necessary to counter ongoing security threats posed by forces seeking to influence Iraq’s political future through violence. This will include combat operations against members of these groups, **internment where this is necessary for imperative reasons of security**, and the continued search for and securing of weapons that threaten Iraq’s security.”*